

Tracé Langstraatspoorlijn ("Halve zolenlijn")

Omgeving
De Bergense hof

De kennismaking met Raamsdonk

Paard van Raamsdonk

In het plantsoen op het kruispunt van de Schansstraat, Heemraadsingel, Molenstraat en Stationstraat staat sinds het voorjaar van 1987 het Paard van Raamsdonk. Het is een kunstwerk van de Friese kunstenaar Harry Storms. Het bronzen, groen gepatineerde paard op een hardstenen vloerplaat en sokkel van ijsselsteentjes symboliseert het agrarische deel van de bevolking van Raamsdonk. Het dorp stond tot aan het begin van de twintigste eeuw bekend als een belangrijk paardenfokcentrum. Veel Duitse handelaren kochten in het dorp de dieren voor het werk in de mijnen. De paarden werden bij café De Koppelpaarden bijeengebracht en vandaar naar Duitsland vervoerd. Uiteraard zorgden de Raamsdonkers ervoor, ondernemend als zij waren, dat er ook voldoende hooi te koop was om voor de dieren tijdens de reis als voedsel te dienen.

Geschiedenis van de streek

De kern Raamsdonk ligt tussen Raamsdonksveer en Waspik. Nabijgelegen kernen zijn Raamsdonksveer, 's Gravenmoer, Waspik en Hank. Dichtstbijzijnde grote steden zijn Oosterhout en Breda. Het langgerekte Raamsdonk ligt op een zandrug die uitsteekt boven het laaggelegen omliggende land dat oorspronkelijk uit veengrond bestond en waar vroeger turf gewonnen werd. Het dorp werd door de Langstraatspoorlijn, nu het Halvezolenpad, doorsneden.

Lambertuskerk
De een stratelooch gelegen plaats bij de monding van de Donge in de Maas werd waarschijnlijk in de 11de of 12de eeuw een kerk gesticht vanuit het bos van Luik. Deze vroegere kerk heeft ongeveer 1275-1300 het een- en enige gebouw, namelijk een bakstenen gebouw van 12 bij 23 meter met een torenhoogte van 6 tot 9 meter. Pas in 1350 werd over de westgevel een toren opgetrokken. De Lambertuskerk, zoals die nu is, het landschap verlaat, is in drie fases gerealiseerd: de genoemde toren in circa 1350, de beide zijstransporten en het hoek overnamegebied in het jaar 1500. Talloze rampen hebben het gebouw in de loop van de eeuwen gedeeltelijk verwoest. Branden, stormen en overstromingen stelde voortdurend de bewoners van Raamsdonk en het kerk over de hoven. De meest recente restauratie van de kerk werd afgerond in het najaar van 2004.

Geschiedenis Raamsdonk

Raamsdonk (of: Raamsdonk-Dorp) is een dorp in de Noord-Brabantse gemeente Geertruidenberg. Het is gelegen in de streek de Langstraat (Noord-Brabant). Raamsdonk (als "Dunc") wordt in 1273 voor het eerst genoemd in de akten (Groenedijk, 2000).

Een "dunc" of "donk" is een zanderige heuvel in een moerassig gebied. Het voorvoegsel "raams" duidt mogelijk op de aanwezigheid van een bepaald soort plant.

Oorspronkelijk bevond de dorpskern zich waar nu nog de Lambertuskerk staat (Kerklaan 4). Het dorp werd grotendeels verwoest tijdens de Sint-Elisabethsvloed van 19 november 1421 en daarna een paar honderd meter zuidelijker weer opgebouwd.

In het hart van het huidige dorp staat de monumentale Sint-Bavokerk, een ontwerp van architect Carl Weber.

Tot de gemeentelijke herindeling van 1997 vormde het dorp samen met de kernen Raamsdonksveer en Keizersveer de gemeente Raamsdonk.

De leer- en schoennijverheid

De leer- en schoennijverheid in de Langstraat kende grote bloeiperioden, met name in het begin van de 19e eeuw, maar ook diepe dalen. De oprichting van de EEG leidde vanaf eind jaren '50 de neergang van deze industrie in. In de Langstraat is nu ook nauwelijks nog sprake van een schoenenindustrie. Het handelscentrum is tegenwoordig meer gevestigd in Nieuwegein bij Utrecht. Desondanks worden Nederlandse schoenontwerpers nog steeds internationaal gewaardeerd.

De Langstraat is nog steeds het belangrijkste leercentrum van Nederland. Dat komt vooral doordat het gunstig is gelegen aan de rand van een bos, met voldoende water in de buurt, waardoor het heel geschikt was voor leerlooien. De huiden moesten namelijk worden bewerkt in een loogbad waar gemalen eikeboomschors aan was toegevoegd (eeklooistof). Daarna werden er vooral schoenen en portemonnees van gemaakt, wat grotendeels handwerk was.

Na de Eerste Wereldoorlog kreeg de Nederlandse schoenenindustrie steeds meer concurrentie uit het buitenland, waardoor het aantal fabrieken geleidelijk terugliep.

Anno 1960 waren er nog 227, in 2001 waren dat er nog maar een stuk of twintig. Deze hebben zich vooral gespecialiseerd in kinderschoenen, gemaksschoenen voor dames of klassieke herenschoenen.

Het halve-zolenlijntje

In de periode 1886-1890 werd de spoorlijn Lage Zwaluwe – 's-Hertogenbosch aangelegd.

Deze spoorlijn, officieel Langstraatspoorlijn genoemd, staat bekend als de halve-zolen lijn, omdat er leer en schoenonderdelen over werden vervoerd. Schoenverkoopers gingen met het halve-zolenlijntje naar 's-Hertogenbosch - eigen auto's had men nog niet - en van daar uit verder het land in.

In de bagage had men dan de schoenmodellen, die men probeerde aan de man te brengen. In deze lijn lag de 600 meter lange Moerputtenbrug, die sinds Oktober 2006 dienst doet als voetgangersbrug.

Ook andere delen van de spoorlijn zijn in de vroege jaren '80 van de 20e eeuw afgebroken en vervangen door een fietspad.

